

Løgmaður heimaftur av vitjan á ST-høvudsborgini í New York:

Nýggjar handilsavtalur fara at gagna Føroyum

Nýggjar fríhandilsavtalur við eitt nú Letland, Slovakia, Turkaland og Chile kunnu gerast endaliga úrsliðið av ferðini hjá lögmanni til New York, har hann hevur hitt uttanríkisráðharrar úr fleiri londum. Og slíkar avtalur kunnu fáa stóran týðning fyri eitt nú føroyskt vinnulív. Løgmaður var hjástæddur og lýddi á, tá Koffi Anan, ST-aðalskrivari setti seinasta aðalfundin í hesi øldini, og tá amerikanski forsetin Bill Clinton helt røðu

JAN MÜLLER

Føroyar hava møguleika at fáa fríhandilsavtalur við fleiri lond og kann hetta fáa stóran týðning fyri okkum í framtíðini. Hetta er partur av úrsliðinum av ferðini hjá Anfinni Kallsberg, lögmanni í New York hesar seinastu dagarnar.

Løgmaður kom heimaftur í gjárkvöldið. Síðani leygarðagin hevur hann verið stæddur á ST-høvudsborgini í New York, har uttanríkisráðharrarnir úr øllum limalondunum hava hildið fundir. Anfinn Kallsberg

hevði eisini høvi at vera hjástæddur í ST, tá Kofi Annan, aðalskrivari helt røðu og setti henda seinasta aðalfundinum í hesi øldini. Eisini amerikanski forsetin Bill Clinton helt røðu um sama mundið.

- Eg eri væl nøgdur við túrin, tí eg fekk høvi til at hitta fleiri av uttanríkisráðharrunum og vónandi hava vit við hesum lagt lunnar undir týðandi samstarv við onnur lond í framtíðini sigur lögmaður í eini viðmerking.

Undir vitjanini hevði lögmaður fundir við uttanríkisráðharrarnar úr m.a. Slov-

akia, Chile, Turkalandi og Letlandi. Fundirnir hava snúð seg um at fáa handils-sáttmálar. Øll londini hava verið positiv, og fleiri teirra meta hetta bara sum ein avgreiðsluspurning, og tí uttan nakar politiskar trupulleikar.

Løgmaður metir, at tað átti at borðið til at fingið nakrar av hesum handils-sáttmálunum ígjøgnum inn- og útflutt fiskiútútbúnað sum trol, alitúgerð o.a.

Betri karmar

Talan er í fyrsta umfari um at skapa betri karmar fyri samhandil millum Føroyar

og onnur lond. Her kann eisini verða talan um lond, sum vit í dag ikki hava stórvegis samhandil við. Fríhandilsavtalur skulu gera, at tað verður lættari at útflutta og innflutta vörur. Hetta fer ikki minst at kunna gagna føroyskum útflutningi. Anfinn Kallsberg vísir á, at taka vit eitt land sum Chile, ið er ein fiskivinnutjóð, so áttu at borðið til at kunna útflutta fiskiútútbúnað sum trol, alitúgerð o.a.

Hann heldur annars, at ein sáttmál við Letland kann gerast tann týðningarmesti. Letland er eitt portur til

eystureuropeisk lond so sum Hvítarusland, Ukraine o.o. fyri pelagisk fiskaslog so sum sild og makrel og kanska eisini svartkjaft.

Løgmaður dylur ikki fyri, at hann sær stórar framtíðar møguleikar í umrøddu fríhandilsáttmálum. Hóast vit í dag ikki hava nakran samhandil við fleiri av hesum londum, so kann ein slíkur sáttmáli gera, at tað í framtíðini fer at loysa seg at keypa og selja vörur til onnur lond enn tey vit samhandla við í dag. Tað er tí einig ivi um, at kunnu vit beina fyri slíkum forðingum kann fáa stóran týðning fyri eitt nú føroyskt vinnulív.

Anfinn Kallsberg sigur annars, at tað við slíkum avtalum verður roynt at loysa upp fyri øllum handilsforðingum. Hava vit t.d. ikki ein handilsáttmála og ein handil við eitt land, sum kann komandi samhandil koma undir Gatt-reglurnar, og tað kann gera, at tað ikki loysir seg at hava ein samhandil yvirhøvur.

Lat okkum gera hetta meira greitt við einum dømi: Taka vit eitt eystureuropeiskt land, sum skal keypa sild, og tað t.d. hevur ein sáttmála við EFTA, so fer sildin tollfrí inn í tað landið. Men kemur hon úr Føroyum, og vit ongan sáttmála hava, so kemur tollur omaná søluna. Tað oyðileggur okkara kappingar-evni at kunna selja til slíkt land. Og sama ger seg galdandi, tá vit keypa úr slíkum londum. Tí eru fríhandilsavtalur alfa og omega fyri framtíðar samhandil.

Náddu ikki alt

Løgmaður sigur, at túrurin

eftir umstøðunum hevur verið sera væleydnaður. Ynski var annars frammi um at mæta umboðum fyri fleiri onnur lond eisini, eitt nú Australia og New Zealand umframt Rusland. Men tað er so ikki øll lond, sum prioritera fríhandilsavtalur við eitt so lítið land sum Føroyar serstakliga høgt. Tað er avmarkað, hvussu nógv orku fleiri lond vilja brúka til at gera fríhandilsavtalur við Føroyar. Flestu av teimum vilja heldur hava sáttmálar við ES ella aðrar felagsskapi.

Løgmaður sigur, at vit skulu bara vera fegnir um, at tað eru lond, sum vísa okkum áhuga.

Ætlanin var eisini at hitta íslenska uttanríkisráðharran og tosa um markíð millum Føroyar og Ísland. Men hesin fundurin verður hildin seinni.

Saman við lögmanni í New York hava verið m.a. Marjun Hanussardóttir, lögmannsstjóri og John Rajani, lögmannskrivari. Eisini Herluf Sigvardsen frá Uttanlandsdeildini var við á ferðini. Tað var danski uttanríkisráðharrin, Niels Helveg Petersen, sum fyrr í ár beyð lögmanni og grønlandska landsstýrisformanninum at vera við til setanina av aðalfundinum í ST fyri harvið at geva teimum møguleika at umboða síni lond beinleiðis og uttan um Danmark. Løgmaður valdi so at brúka hetta høvið til at fáa nakað ítøkiligur burtur úr, og fara vit í næstum at siggja, hvad spurdist burtur úr.

ST-høvudsborgin í New York

